

Gereduceerde grondbewerking betekent dat de bodem minder vaak, minder diep en/of minder intensief wordt bewerkt. Hierbij ligt de focus vaak op de hoofdgrondbewerking, waarbij niet-kerende grondbewerking (NKG) of ondiep (ECO-)ploegen als alternatief voor traditioneel ploegen wordt toegepast.

De maatregel gereduceerde grondbewerking kan bijdragen aan een betere bodemstructuur, een hogere waterinfiltratie en een groter vochtvasthoudend vermogen. Daarnaast blijven organische stof en nutriënten beter behouden in de bouwvoor, wat de nutriëntenbenutting kan verbeteren. Het is wel belangrijk dat eventuele storende of verdichte lagen eerst worden opgeheven

Grondbewerking is nodig om gewasresten in te werken, de bodem zaaiklaar te maken en onkruiden te beheersen. Door het aantal en de intensiteit van bewerkingen te beperken, kan de bodemstructuur beter behouden blijven.

Belangrijke vormen van gereduceerde grondbewerking zijn:

- Niet-kerende grondbewerking (NKG): de bodem wordt losgemaakt zonder deze om te keren, bijvoorbeeld met een cultivator of schijveneg.
- Ondiep ploegen met een eco-ploeg: ploegen tot ongeveer 10–15 cm diep.

Bij beide systemen blijft de natuurlijke opbouw van bodemlagen beter intact. Dit kan zorgen voor een betere doorworteling, meer bodemleven, een hogere waterinfiltratie en een beter behoud van organische stof en nutriënten. Ook zijn bodems vaak minder gevoelig voor erosie door water en wind dan bij traditioneel ploegen.

Meerjarig onderzoek op zand- en kleigronden laat zien dat de bouwplanopbrengsten bij gereduceerde grondbewerking vaak

Is de maatregel haalbaar

Effectiviteit

Inpasbaarheid

vergelijkbaar zijn met die van traditionele kerende grondbewerking. Wel zijn positieve effecten op bodemkwaliteit en waterhuishouding aangetoond. Op lössgronden is het onder andere verplicht om ondiep te ploegen, om erosie tegen te gaan bij een helling van minimaal 2% over 50 meter.

Minder intensieve grondbewerking betekent niet automatisch dat er minder bewerkingen nodig zijn. In de praktijk kan de behoefte aan mechanische onkruidbestrijding toenemen of kan het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen veranderen. Het is daarom belangrijk om het totale systeem te beoordelen en te evalueren of gereduceerde bodembewerking past binnen het bouwplan.

Betere bodemstructuur- en kwaliteit

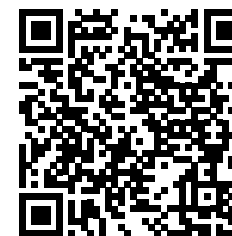
Gereduceerde bodembewerking draagt bij aan een betere bodemstructuur en bodemkwaliteit doordat de bodem minder wordt verstoord. Hierdoor kan het vocht beter worden vastgehouden en blijven voedingsstoffen beter beschikbaar voor het gewas. Daarnaast helpt deze maatregel om verlies van organische stof en koolstof te beperken. Daarmee kan gereduceerde bodembewerking bijdragen aan klimaatvriendelijke landbouw en een betere weerbaarheid van de bodem tegen droogte en erosie.

Kosten en opbrengsten

De overstap naar gereduceerde bodembewerking vraagt vaak investeringen in aangepaste machines en kennis van nieuwe teeltstrategieën. Ook verandert de timing van bewerkingen. Daar staat tegenover dat vaak brandstof bespaard kan worden. Een aandachtspunt is een mogelijke toename van onkruiddruk, waardoor extra mechanische bestrijding of andere maatregelen nodig kunnen zijn. Daarnaast kunnen fijnzadige gewassen, zoals ui en peen, gevoeliger zijn voor een grovere bodemstructuur.

De verbeterde bodemstructuur en waterhuishouding kunnen op termijn zorgen voor een betere benutting van nutriënten en organische stof. Gereduceerde bodembewerking biedt daarom duidelijke voordelen voor de bodemkwaliteit, maar vraagt om een zorgvuldige toepassing binnen het bouwplan.

Meer weten?

Scan de QR-code voor uitgebreide, actuele informatie over deze maatregel.

Tip:

Start geleidelijk en experimenteer eerst op kleine schaal. Zo ontdek je welke aanpak het beste past bij jouw bodem en bouwplan. Een goede timing van bewerkingen is daarbij essentieel.